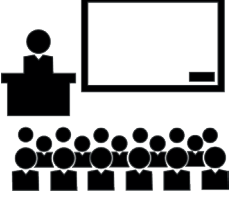

ADALET

Sınıf İçi Etkinlikler

1. Etkinlik-Mutluluk Veren Adalet
2. Etkinlik-Adaletin Sembolü
3. Etkinlik-Osmanlı Devleti'nde Adalet
4. Etkinlik-Kavramlarla Adalet
5. Etkinlik-Herkes için Adalet
6. Etkinlik-Adaletten Yana
7. Etkinlik-Dünden Bugüne Adalet
8. Etkinlik-Canlılar İçin Hukuk

Okul İçi Etkinlikler

9. Etkinlik-Adalet İçin Ben De Varım

Okul Dışı Etkinlikler

10. Etkinlik-Evrensel Adalet

Aile ile İrtibatlı Etkinlikler

11. Etkinlik-Hak Aranıyor
12. Etkinlik-Hakkım Ne?

Etkinliğin Amacı	Adalet değerinin günlük hayattaki yerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin edebî eserlerde ve ayetlerde adalet değerine yer verildiğini ve bu değerın günlük hayattaki önemini fark etmelerine yardımcı olmak amacıyla geliştirilmiştir. Metin öğrencilere okunur, soruyu cevaplamaları sağlanır. Verilen beyit ve ayetleri yorumlamaları istenir. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Etkileşimli tahtada açılan metni öğrencilere okuyunuz, öğrencilerden soruyu cevaplamalarını isteyiniz.

İlk Türk devletleri, töre olarak adlandırdıkları sözlü hukuk kurallarıyla halk arasında adil bir yönetim anlayışı sergilemiştir. İslamiyet'in kabulüyle beraber şeri hukuk kuralları ve Kanun-ı Esasi ile temellendirilen adalet anlayışı Teşkilat-ı Esasiyle birlikte anayasal bir şekil almıştır. Orhun Kitabeleri'nden Kutadgu Bilig'e, siyasetnamelerden ayet ve hadislere pek çok yerde devlet adamlarının adil olmasına yönelik mesajlara yer verilmiştir.

"Türklerde devletin amacı, yalnız emniyet ve asayiş değil, özellikle adaleti sağlamaktır. Adalet, Türk ilinin hedefi ve varlığının devamı için şarttır. Yazıtlarda, devletin yıkılma sebebi olarak beylerin adalet esasından sapmış olmaları gösterilmektedir. Türk devletinde adalet, töre ile sağlanmaktadır. Töre, devletten bile önce gelmektedir. Türk töresini kaybetmiş halk, yok olmuş, ortadan kalkmış bir halk olarak görülür. Kimse Türk halkının töresini elinden alamaz. Buna ancak Türk halkının kendi hatası (...) sebep olabilir. İslâmiyet öncesi Türk anlayışına göre töre, üstün ve egemen olmaktadır."

<http://nek.istanbul.edu.tr:4444/ekos/TEZ/42403.pdf>

- a) *Yazılı olmayan hukuk kurallarının (töre, örf vs.) insanların adalet anlayışına etkisi ne olabilir? Tartışınız.*
2. **Ayet ve beyitleri sınıfça değerlendirerek öğrencilerden konu ile ilgili örnek olay anlatmalarını isteyiniz.**

Haberiniz olsun ki, Allah size emanetleri ehline vermenizi ve insanlar arasında hükmettiğiniz vakit adaletle hükmetmenizi emrediyor..." (Nisâ Suresi, 58. ayet)

Bu ayeti "hak" ve "adaletli davranma" bağlamında değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek Olay

.....

.....

.....

.....

.....

Sınıf İçi Etkinlik

1

Sınıf İçi Etkinlik

MUTLULUK VEREN
ADALET

ADALET

2

"Ey insanlar! Biz sizi bir erkek ve bir dişiden yarattık ve birbirinizi tanımanız için sizi milletlere ve kabilelere ayırdık, Allah katında en üstün olanınız, (Allah'ın buyrukları dışına çıkmaktan) en çok korunmanızdır. Allah bilendir, haber verendir." (Hucurât suresi, 13. ayet)

Bu ayeti "adalet" ve "eşitlik" bağlamında değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek Olay

.....

.....

.....

.....

.....

3

Törü kıl katılğan bolup kılma küç
Tapug kıl bayatka aning kapğı kuç

Kutagdu Bilig, 1451. beyit

(Adaletle iş gör, buna gayret et, asla zulmetme; Allah'a kulluk et ve onun kapısına yüz sür.)

Bu beyti "adalet" ve "zulüm" bağlamında değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

.....

Örnek Olay

.....

.....

.....

.....

.....

Törü tüz yortgıl budunka köni
Kününg edgü bolgay könilik küni

Kutagdu Bilig, 1374. beyit

(Halka yasayı doğru ve dürüst uygula ki kıyamet gününde bahtiyar olasın.)

Bu beyti "adalet" ve "doğruluk/dürüstlük" bağlamında değerlendiriniz.

Örnek Olay

3. Verilen ayetlerde ve beyitlerde geçen adalet örneklerinden hareketle adaletli bir bireyde olması gereken özellikler neler olabilir? Sınıfça listeleyiniz.

**Verilen Ayetlerde ve Beyitlerde Geçen Adalet
Örneği Davranışlar**

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Sizin Listeniz

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin herkes için gerekli olduğuna inanırım.		
Adaletli davranmaya özen gösteririm.		
Adaletli bir sistemde olması gerekenleri bilirim.		
Adaletin sağlanması için kurallara uyarım.		
Adaletin bireysel ve toplumsal refah için gerekli olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Adaletin temel ilkelerini fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik; öğrencilerin verilen adalet sembolünden hareketle görsel okuma yaparak adaletin gücü, eşitlik, tarafsızlık gibi ilkeleri yorumlamaları üzerinedir. Görsel, etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin incelemelerini ve soruları cevaplamalarını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Adaletin sembollerinden biri olan bu görselde neler dikkatinizi çekti? Açıklayınız.
- b) Sembolde kadının gözünün bağlı olması; bir elinde kılıç, diğer elinde terazi olması sizce neyi temsil etmektedir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.

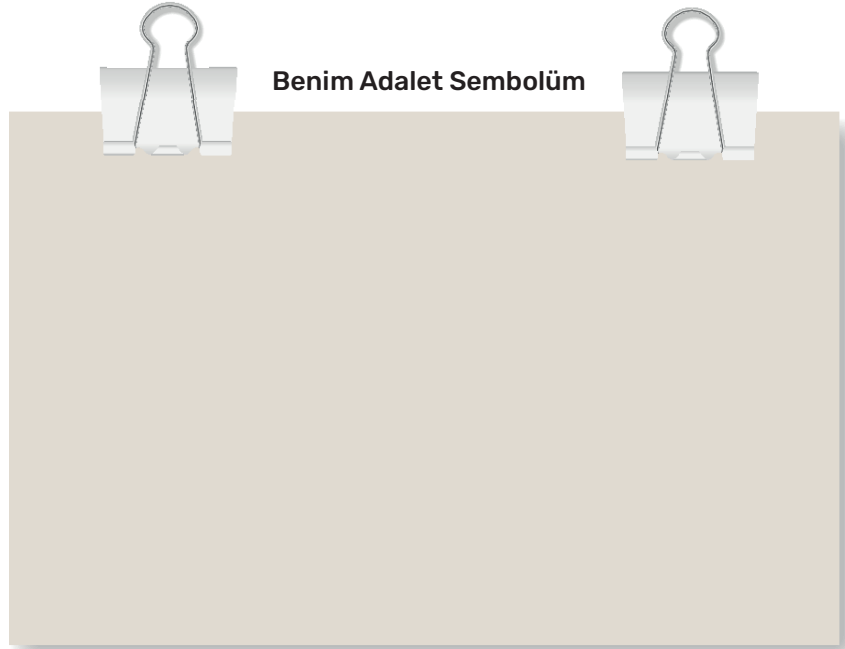
Bilgi Köşesi

Adaletin Sembolü

Adaletin sembolü olan görselde kadının elindeki "kılıç", adaletin verdiği cezaların caydırıcılığını ve gücünü; "terazi" adaletin dengeli bir şekilde dağıtılmasını; kadının gözünün bağlı olması ise tarafsızlığı simgelemektedir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

2. "Benim Adalet Sembolüm" bölümüne adalet ile ilgili bir sembol tasarımlarını isteyiniz. Tasarımlardan sınıfça beğenilenleri panoda sergileyiniz.

Görsel 2

- a) Tasarımınızda hangi öğelere neden yer verdiğinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adalet ile ilgili görsel okuma yapabilirim.		
Adaletin temel ilkelerini bilirim.		
Haksız ve adil olmayan davranışların sonuçlarını analiz ederim.		
İnsanları cinsiyetine ve fiziksel özelliklerine göre değil, tutum ve davranışlarına göre değerlendiririm.		
Adil olmanın herhangi bir kişiye taraflı davranmamayı gerektirdiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Devletlerde adalet değerinin toplumsal huzur için önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, örnek olaylar ve görsel okuma aracılığıyla öğrencilerin adalet değerinin toplumsal huzurun sağlanmasındaki etkilerini anlamaları için geliştirilmiştir. Bunun yanı sıra öğrencilerin etkinlik sonunda haklı olanın yanında yer alma, adil olmayan davranışların sonuçlarını analiz etme, eşit davranma ve tarafsız olma tutumlarını edinmeleri amaçlanmıştır. Görsel ve örnek olaylar etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Görseli etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin soruyu cevaplamaını sağlayınız.

Görsel 1

- a) Osmanlı Devleti'nin bu armasında terazi sembolünün kullanılması ve armadaki konumu sizce ne ifade etmektedir? Açıklayınız.

2. Bilgi köşesini öğrencilere okuyunuz.

Bilgi Köşesi

Osmanlı Arması ve Adalet

Terazi Osmanlı Devleti'nin adaletini sembolize eder. Kitaplardan üstteki Kuran-ı Kerim'i, alttaki ise kanunnameleri yani örfi hukuk düzenini temsil etmektedir. Terazinin Kuran-ı Kerim'in üzerinde yerleşmiş olması Osmanlı Devleti'nin İslamiyet'in kurallarına ve hukuk ilkelerine göre bir sistemi benimsediğini göstermektedir.

<https://www.kulturportali.gov.tr/turkiye/bilecik/gezilecek yer/osmanli-devlet-armasi>

3. Örnek olayları etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumalarını sağlayınız. Soruları örnek olaylardan hareketle cevaplamalarını isteyiniz.

Örnek Olay-1

Görsel 2

Osman Bey'in Eskişehir'in Ilica yöresinde kurduğu pazara, güvenli olduğu için etraftaki Gayrimüslim halklardan alışveriş için gelenler olurdu. Bu pazarda Osmanlı tebaasından bir kişi ile Bizanslı tüccardan biri

arasında çıkan kavga sonucunda Osman Bey, her iki tarafa da eşit bir muamele göstererek adaleti sağlamıştır. Bizanslı tüccarın haklarını koruyarak kendi tebaası karşısında mağduriyetini gidermiştir. Osman Bey'in sahip olduğu adil tutumu fethettiği yerlerdeki halkın Osmanlı yönetimini benimsemesini kolaylaştırmıştır.

Tuğba Başar (2018). Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Gayri-Müslimler İle İlişkiler, Yeditepe Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Dergisi (Düzenlenmiştir.)

Örnek Olay-2

Kanuni Sultan Süleyman'ın Semendire Kadısı'na Gönderdiği Ferman

"Halktan kanuna aykırı vergi alındığı bana arz olundu. Bundan sonra halktan her kim olursa olsun, hangi makam sahibi olursa olsun kanuna aykırı bir nesne dahi aldirtmayın. Sizin bu uygulamalara son vermediğiniz ve bu

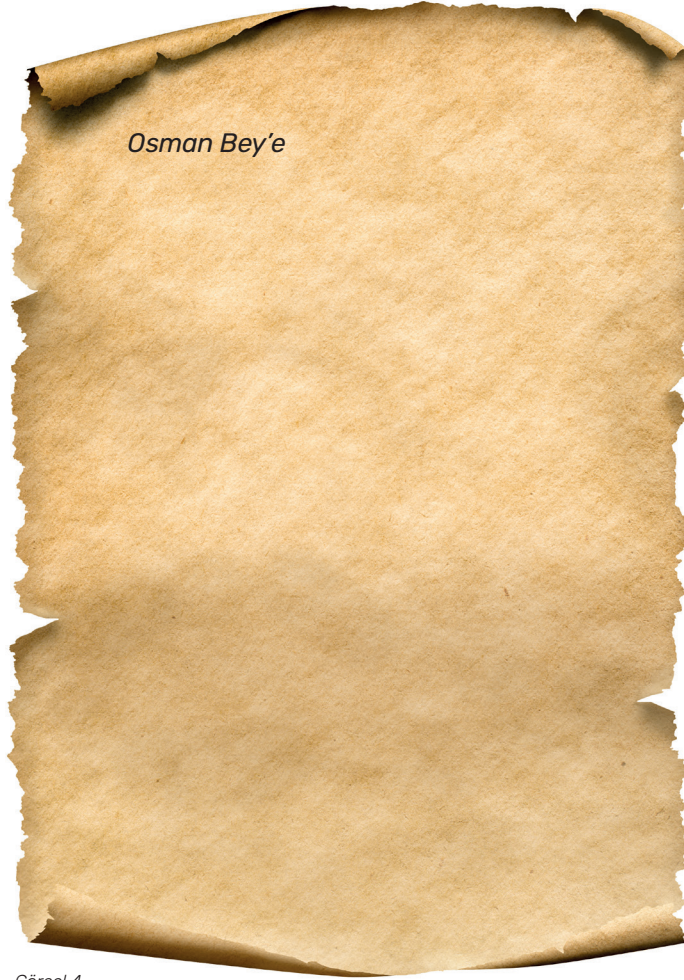

Görsel 3

gibi olayları tarafıma bildirmedeğinizi de duydum. Bu hükmüm size ulaştığında hemen sicil defterine kaydedin ve uygulamaya koyun. Şayet haksızlıkları önlemeye kadir olamazsanız, haksızlığı yapan sancak beyi dahi olsa bana bildirin. Bu hükmü öyle ilan edin ki hiçbir kimse duymadık, bilmiyorduk, diyemesin."

Cevat Ekici (2006). Gökkuşbe Altında Birlikte Yaşamak, Başbakanlık Devlet Arşivleri Genel Müdürlüğü

- Örnek olayların ortak mesajı nedir? Açıklayınız.
- Örnek olaylarda adaletin hangi yönlerine değinilmiştir? Düşüncelerinizi gerekçeleri ile açıklayınız.
- Farklı milletlerin Osmanlı Devleti sınırları içerisinde yüzyıllarca bir arada yaşayabilmesini bu örnek olaylar bağlamında değerlendiriniz.
- Örnek Olay 1'deki Bizanslı tüccarın yerinde olsaydınız ne hissederdiniz? Osman Bey'e bir teşekkür mektubu yazarak bu hislerinizi ifade ediniz.

Osman Bey'e

Görsel 4

4. Öğrencilerin yazmış oldukları mektuplardan birkaçını arkadaşlarına okumalarını sağlayınız. Etkinlik sürecini öğrencilerle kısaca değerlendiriniz. Kontrol listesini öğrencilerin doldurmasını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin devletin temel öğelerinden biri olduğuna inanırım.		
Adaletin fırsat eşitliği sağlaması gerektiğini kabul ederim.		
Adaletin toplumsal huzur için gerekli olduğuna inanırım.		
Eşitliğin adalet olmadığını kabul ederim.		
Adaletin herkes için olması gerektiğini fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Adalet değeri ile ilgili kavramları yorumlayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin tanımlardan yola çıkarak adalet ile ilgili kavramları bulmaları ve tanımları üzerine geliştirilmiştir. Adaletle ilgili beyin fırtınası yaptırılarak öğrencilerin konuya hazırlanması sağlanır. Adalet ile ilgili kavramları içeren bulmacayı çözmeleri için öğrenciler yönlendirilir. Öğrencilerden kullanılan tüm kavramları içeren bir hikâye yazmaları istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Bulmacayı çözmeleri için öğrencileri yönlendiriniz. Bulmaca tamamlandığında cevapları öğrencilerle paylaşınız. Öğrencilerin cevabını bulmakta zorlandıkları kavramları açıklayınız.

NOT

Bulmaca sonraki sayfada, cevap anahtarı ise kitabın son bölümünde yer almaktadır.

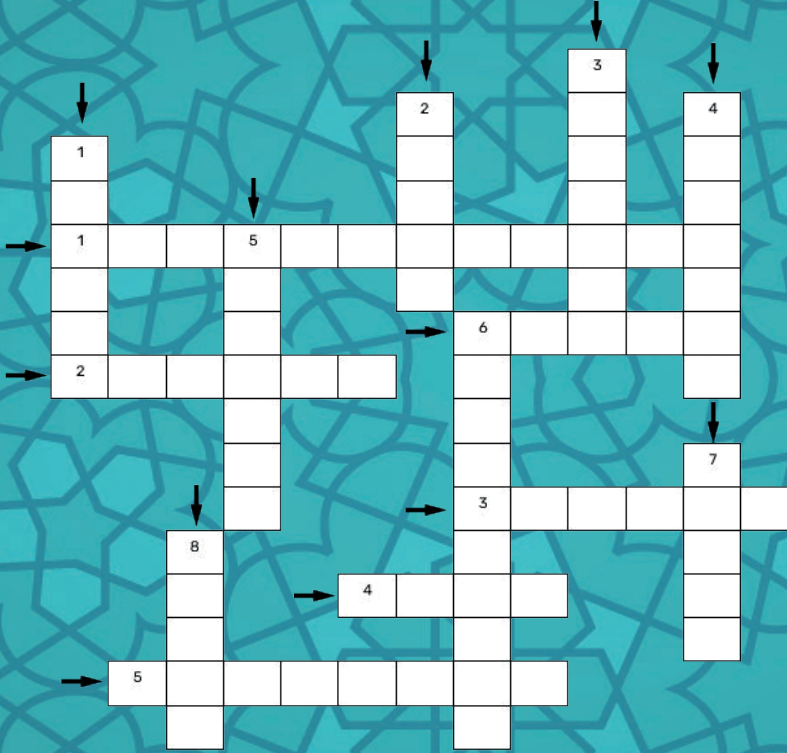
2. Öğrencilerden bulmacadaki kavramları içeren bir hikâye yazmalarını isteyiniz. Hikâyeler tamamlandığında hikâyeleri arkadaşlarıyla paylaşmalarını ve kavramların ne kadar yerinde ve doğru kullanılabildiği üzerinde değerlendirme yapmalarını sağlayınız. Paylaşılmayan hikâyeleri sınıf panosuna asmak için öğrencileri görevlendiriniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adalet ile ilgili kavramları bilirim.		
Adalet ile ilgili kavramların anlamlarını bilirim.		
Adalet ile ilgili kavramları farklı şekilde ifade edebilirim.		
Adalet, hak ve eşitlik kavramlarını benimserim.		
Adalet, eşitlik ve hakkaniyet kavramlarını kendi cümlelerimle ifade edebilirim.		

BULMACA

SOLDAN SAĞA

1. Uzlaştırıcılık.
2. Adaletin sembollerinden biri.
3. Hak ve yasa işlerinde isteyenlere yol göstermeyi; mahkemelerde, devlet dairelerinde başkalarının hakkını aramayı, korumayı meslek edinen ve bunun için yasanın gerektirdiği şartları taşıyan kimse.
4. Adaletli olma durumu.
5. Özgürlük.
6. Yargıç.

YUKARIDAN AŞAĞIYA

1. Herkese kendine uygun düşeni, kendi hakkını verme.
2. Toplumı düzenleyen ve devletin yaptırım gücünü belirleyen yasaların bütünü.
3. Kanunlar yönünden insanlar arasında ayırım bulunmaması durumu.
4. Bir yargıçtan veya bazen savcı ve yargıçlardan oluşan bir kurulun, yargı görevini yerine getirdikleri yer.
5. Yansız.
6. Hak ve adalete uygunluk, doğruluk.
7. Devlet adına ve yararına davalar açan, kamu haklarını ve hukuku yerine getirmek üzere yargıç katında sanıkları kovuşturan görevli.
8. Adaletin zıddı.

Etkinliğin Amacı	Adaleti, eşitliği ve hakkaniyeti bilerek hakkını arayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik örnek bir durumdan hareketle bireyin hakkını arayabilmesi ve demokrasinin hesap verebilirlik, şeffaflık gibi ilkelerini fark edebilmesini sağlamaya yöneliktir. Verilen metin etkileşimli tahtada açılır ve öğrencilerin metni okuması sağlanır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	25 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Verilen metni etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilerin okumasını sağlayınız. Öğrencilerden soruları cevaplamalarını isteyiniz.

Görsel 1

HERKES İÇİN ADALET

Hz. Ömer zamanında, bir savaş sonrası ordu ganimet elde etmiş ve bunun Müslümanlar arasında taksimi yapılmıştı. Ganimetler arasında bir miktar elbiselik kumaş da vardı ki bu da herkese eşit olarak paylaştırılmıştı.

Bu olaydan birkaç gün sonra Müslümanlar cuma namazı kılmak için camide toplandılar. Hz. Ömer, hutbeyi okumak üzere minbere çıktı ve şöyle seslendi:

- Ey insanlar. Beni dinleyiniz ve bana itaat ediniz. Cemaatten birisi yerinden kalkıp:
- Seni dinlemeyiz ve sana itaat da etmeyiz, diye karşılık verdi. Hz. Ömer, bunun sebebini sorunca adam şunları söyledi:
- Ey Müminlerin emiri! Görüyorum ki sırtındaki elbise, ganimetten paylaştırılan kumaştan yapılmıştır. Oysa biz biliyoruz ki dağıtılan parçalardan sana bir elbise çıkmazdı. Sen bunu nereden temin ettin? Halife Ömer, cemaat arasında bulunan oğlu Abdullah'a seslenerek:
- Abdullah! Kalk, buna sen cevap ver, dedi. Abdullah:
- Halifenin üzerindeki elbisenin yarısı bana verilen kumaştan, diğer yarısı da kendi hissesine düşendir; ben hakkımı ona vermek suretiyle şu gördüğümüz elbise çıkmıştır, diye cevap verdi. Bunun üzerine soruyu soran kişi şunları söyledi:
- Ey Ömer! Şimdi konuş, seni dinliyoruz ve sana itaat edeceğiz.

Ismail MUTLU, Dört Halife Devri

- a) Verilen metinden hareketle Hz. Ömer döneminin adalet anlayışı ile ilgili neler söylenebilir? Düşüncelerinizi arkadaşlarınızla paylaşınız.
- b) Hz. Ömer'in bu davranışını demokrasinin hesap verilebilirlik, eşitlik ve şeffaflık ilkeleri bağlamında değerlendiriniz.

2. Bilgi kutusunu öğrencilere okuyunuz, sorunun öğrenciler tarafından cevaplanmasını sağlayınız.

Yusuf Has Hacıp'in yazdığı ilk siyasetname olan Kutadgu Bilig adlı eserde hükümdar adaleti temsil eder. Bu eserde kanunun vazgeçilmez ve gerekli olduğu, adaletin herkes için eşit uygulanması gerektiği vurgulanır.

"Gerek oğlum, yakınım veya hısmım olsun; gerek yolcu, geçici veya konuk olsun; Kanun karşısında benim için hepsi birdir hüküm verirken hiçbirini beni farklı bulmaz" (817, 818. beyit)

Görsel 2

- a) Bu metinden hareketle Türk-İslam tarihi boyunca hükümdarların adil olmalarına vurgu yapılmasının sebeplerini tartışınız.

-
-
-
-
-
-
-
-
-
-

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin toplum için önemli ve gerekli olduğunu bilirim.		
Hakkım olmayana talep etmekten kaçınırım.		
Hak etmediğimi almamam gerektiğini bilirim.		
Haklarımın korunması için gerekli hak arama yollarını kullanırım.		
Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını kullanırım.		

Etkinliğin Amacı	Emeğin karşılığını almanın bireyin hakkı olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik bireyin emeği ve katkıları ölçüsünde hakkını alması gerekliliğini vurgulayan örnek bir durum üzerinden geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Aşağıdaki örnek durumu ve tabloyu etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin örnek durumu okumalarını ve tabloyu incelemelerini sağlayınız.

Örnek Durum

Görsel 1

Tarih dersinde 4 kişilik öğrenci grubu birlikte bir proje ödevi hazırlıyor. Bu süreçte öğrencilerden yazılı, görsel ve işitsel kaynakları tarayarak konuyu araştırma, edinilen bilgileri değerlendirip metnin ana düşüncesini ve yardımcı düşüncelerini belirleme, metnin çerçevesini çizme ve bölümlerini kabaca belirginleştirme, oluşturulan taslağı paragraf düzeni, plan, noktalama işaretleri ve yazım kurallarına dikkat ederek bilgisayarda yazma görevlerini yerine getirmeleri isteniyor. Ödev hazırlama sürecinde sadece Selim'in bilgisayarının ve internete erişme imkânının olmadığı biliniyor. Öğrencilerin sürece katkılarına ilişkin tablo aşağıdaki gibidir:

Öğrencilerin Ödev Katkıları

	Hazırlık	Planlama	Taslak	Bilgisayarda Yazma
Ayşe		*		
Bilge	*	*	*	*
Nihat		*	*	*
Selim	*	*	*	

2. Tablo ve metinden hareketle verilen soruları öğrencilerin sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

- Selim ile Bilge aynı notu mu almalıdır? Neden?*
- Selim ile Nihat aynı notu mu almalıdır? Neden?*
- Bilge ile Ayşe'nin aynı notu alması hâlinde sizce Bilge ne hisseder?*
- Öğrenciler ödevde farklı düzeylerde katkıda bulduklarını öğretmenleriyle paylaşmalı mıdır? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Ayşe'nin yerinde olsaydınız ödevde arkadaşlarınızdan çok daha az katkıda bulunduğunuzu öğretmeninizle paylaşır mıydınız?*
- Bilge'nin yerinde siz olsaydınız Nihat'la aynı notu almanız hâlinde nasıl bir tepki verirdiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Bilgisayarı olmadığı için ödevi yazmaya katkıda bulunamaması Selim'in notunu etkilemeli midir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.*
- Ödevde eşit düzeyde katkıda bulunmanın aynı notu almayı gerektirdiğini düşünüyor musunuz? Açıklayınız.*

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin birey ve toplum hayatı için önemini fark ederim.		
Eşitliğin her zaman adaleti sağlamayacağını bilirim.		
Hakkım olmayanı talep etmem.		
Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını kullanırım.		
Bireyin emeği ve katkısı ölçüsünde hak ettiğini alması gerektiğini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Adalet değerinin toplumsal huzur için önemini kavrayabilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin adalet değerinin toplumsal huzurun oluşmasındaki etkisini kavrayabilmelerini sağlamak amacıyla örnek olaylardan yararlanılarak geliştirilmiştir. Örnek olaylar etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Öğrencilerle birlikte sınıf adalet sözleşmesi hazırlanır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Verilen örnek olayları etkileşimli tahtada açınız ve öğrencilere okutunuz. Soruları öğrencilerin cevaplamasını sağlayınız.

Örnek Olay-1

Görsel 1

Tarihçi Nicolae Iorga, Osmanlı'nın İstanbul kuşatmasında şehrin savunmasının Rumlardan daha çok 4. Haçlı Seferi ile İstanbul'a yerleşen Latinler tarafından yapıldığını belirtmektedir.

Kuşatma zamanında İmparator, Papa V. Nicolaus şehri Latinlerin yardımıyla savunulabileceğini düşünüyordu. 1204 yılında Latinlerin vahşetle şehirlerini yağmaladığını unutmamış olan ve İstanbul'da (Konstantinopolis) yapmış olduğu zulümlerden dolayı mağdur olan halk ve birçok papaz şehri Osmanlı'ya karşı savunmamış; "Latin külahı görmektense Türk sarığı görmek evladır." sözünü parola haline getirmişlerdir.

Türkiye Diyanet Vakfı, İslam Ansiklopedisi (Düzenlenmiştir.)

Örnek Olay-2

Görsel 2

Osman Bey kendisine itaat eden gayrimüslimlere adaletle muamele göstermiştir. Nitekim Yarhisar, İnegöl, Bilecik ve Yenişehir'i fethettikten sonra bu bölgelerin halkına dokunmamıştır. Fethettiği bölgelerdeki gayrimüslim halka karşı bu tutumu sayesinde yeni fethettikleri yerlerde aşırı tepki ile karşılaşmamıştır. Hatta bazı yörelerin halkı kendiliğinden Osmanlı egemenliği altına girmiştir. Örnek olarak Osmanlı, Bursa'nın fethi sırasında kuvvet kullanmamıştır. Çünkü Bursa Beyi kaleyi kendi isteğiyle yaptığı anlaşma sonucu Osmanlı'ya devretmiştir. Orhan Gazi, Bursa Beyi'nin veziri Saroz'a, bu kaleyi neden teslim ettiklerini sorduğunda "Size itaat edenler rahat içindeler. Biz de rahatlığa heves ettik." cevabını almıştır.

Tuğba Başar (2018), Osmanlı Kuruluş Dönemi'nde Gayri-Müslimler İle İlişkiler. Yeditepe Üniversitesi Tarih Bölümü Araştırma Dergisi

- a) Verilen örnek olayları adalet ve toplumsal huzur açısından değerlendiriniz.
- b) Toplumda adaletin olmayışı ya da eksikliği nelere yol açabilir? Tartışınız.

Sınıf İçi Etkinlik

7

DÜNDEDEN BUGÜNE ADALET

- c. Yapılacak bir sınıf adalet sözleşmesinde hangi maddeler olmalıdır? Arkadaşlarınızla sınıf adalet sözleşmesi metni hazırlayınız.

Sınıf Adalet Sözleşme Metni

1. _____
2. _____
3. _____
4. _____
5. _____
6. _____
7. _____
8. _____
9. _____
10. _____

Adı/Soyadı _____

İmza _____

Burada yazılı kurallara uyacağımı taahhüt ederim.

- ç) Sınıf adalet sözleşmesine uyulmaması durumunda ortaya çıkabilecek durumları gerekçeleriyle açıklayınız.
- d) Toplumsal huzur ve barış için kurallara uymanın önemi nedir? Açıklayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin toplumsal yapıdaki huzurun kaynağı olduğuna inanırım.		
Toplumsal bütünlüğün adaletli bir yönetim sayesinde sağlanacağını bilirim.		
Hakkım olanı talep ederim.		
Adaletin var olduğu bir toplumun inşası için herkesin kurallara uyması gerektiğini bilirim.		
Adaletin insanların haklarını koruduğunu fark ederim.		

Etkinliğin Amacı	Adaletin tüm varlıklar için değerli olduğunu fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin okudukları örnek olaydan hareketle tüm canlıların haklarına duyarlılık kazanmaları amacıyla geliştirilmiştir. Etkinlik etkileşimli tahtada açılır. Öğrencilerden metni okumaları, daha sonra soruları cevaplamaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarına rehberlik edilir.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açınız. Öğrencilerin örnek olayı okumalarını sağlayınız.

Görsel 1

Kanuni Sultan Süleyman, Topkapı Sarayı'nın bahçesindeki meyve ağaçlarına zarar veren karıncaların engellenmesini istemektedir. Amacı, ağaçların korunmasıdır. Bu düzenleme, ağaçların kireçle boyanmasını ve karıncalardan temizlenmesini gerektirmektedir. Bu temizlik için Ebüssuûd Efendi'ye bir beyit yazarak sorar:

"Dırahtı ger sarmış olsa karınca: Zarar var mı karıncayı kırınca"

(Eğer karınca ağaca zarar veriyor, onu kurutuyorsa, karıncayı yok etmenin bir günahı var mıdır?)

Ebüssuûd Efendi, zamanın şeyhülislamıdır. Kendisine beyitle sorulan soruya aynı şekilde cevap verir:

"Yarın Hakk'ın divanına varınca, Süleyman'dan hakkın alır karınca."

<https://dergi.diyaret.gov.tr/makaledetay.php?ID=1335>

(Düzenlenmiştir.)

2. Öğrencilerin aşağıdaki soruları metinden hareketle sözlü olarak cevaplamalarını sağlayınız.

- Kanuni Sultan Süleyman'ın ağaçların korunması için yapılacak bir düzenlemeyi Şeyhülislam Ebüssuûd Efendi'ye danışmasının sebepleri neler olabilir? Açıklayınız.
- Ebüssuûd Efendi sizce ne demek istemiş olabilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle açıklayınız.
- Kanuni Sultan Süleyman aynı soruyu size sorsa nasıl cevap verirdiniz? Neden?
- Kanuni Sultan Süleyman'ın yetkisine sahip olsaydınız şeyhülislamın cevabından sonra nasıl bir karar verirdiniz? Gerekçeleriyle açıklayınız.
- Ebüssuûd Efendi'nin cevabını hayvan hakları açısından değerlendiriniz.

3. Öğrencilerle etkinliğe yönelik genel bir değerlendirme yapınız. Öğrencilerin kontrol listesini doldurmalarını sağlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin tüm varlıklar için değerli olduğunu bilirim.		
Sahip olduğum güç ve kaynakları adil kullanmaya özen gösteririm.		
Kendi haklarımı ve diğer canlıların haklarını savunurum.		
Hayvan haklarını savunmada istekli olurum.		
Haksızlığa neden olabilecek davranışlarımı analiz ederim.		

Etkinliğin Amacı	Adaletin insan davranışlarına etkisini fark edip adil yaşam için harekete geçebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin sivil toplum kuruluşlarının (STK) ve toplumsal sözleşmelerin insan ilişkilerindeki sorunların adil çözümüne katkısını fark etmelerini sağlamak amacıyla geliştirilmiştir. Etkinlik okul dışı görevlendirmelerle tamamlanacaktır. Etkileşimli tahtada açılan metni öğrencilerin okumaları sağlanır. Adaletle ilgili çalışmalar yapan STK'ler ve toplumsal sözleşme metinlerinden örnek bölümler incelenerek öğrencilerin adalet için organize olup benzer faaliyetler yürütmeleri istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtadan açınız. Öğrencilerin soruları cevaplamalarını sağlayınız.

İnsanlar, adil bir düzen sağlamak için geçmişten günümüze birçok faaliyette bulunmuştur. Hukuk ve kanun yazma geleneği Sümerler ile başlamıştır. Urukagina Kanunları, bilinen ilk Sümerce hukuk metnidir. Hammurabi Yasaları, insan hakları evrensel bildirgeleri ve devletlerin oluşturduğu anayasalar; adil bir düzen sağlama çalışmalarından bazılarıdır. Bununla birlikte siyasi otoritelerin dışında bireylerin inisiyatif aldığı, sosyal adaleti sağlamaya çalışan oluşumlar da bulunmaktadır. Bütün bunlar adaletin sadece devlet otoritesinin ve kurumlarının işi olmadığını, her bireyin kendi iç dünyasından başlayarak toplumsal bir adalet anlayışının oluşturulması gerektiğini gösterir.

Yazar tarafından hazırlanmıştır.

a) Adil bir toplum düzeni için neler yapılabilir? Düşüncelerinizi gerekçeleriyle ifade ediniz.

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

2. Bilgi grafiğini etkileşimli tahtadan açarak öğrencilerin incelemesini sağlayınız. Soruları öğrencilerin sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

Ortak Yaşamda Huzur ve Barışı Tesis Etmek İçin

Medine'de Mekkeli ve Medinelî Müslümanlar (Muhacir ve Ensar) ile müşrikler, Yahudiler, şehirde yaşayan farklı inanç, kültür ve ırklara sahip insanlar arasında zaman zaman problemler yaşanıyordu. Hz. Muhammed (s.a.v.) bu gruplar arasındaki sorunların çözümüne yönelik sosyal adaleti, birlikteliği ve huzuru sağlamak için anayasa niteliğindeki Medine Sözleşmesi'ni imzalamıştır. Böylece Medine'de toplumsal barışı ve huzuru sağlama yolunda önemli bir adım atılmıştır.

Özgürlük ve Bağımsızlık İçin

Magna Carta'dan sonra gelen önemli bir belge de Amerika'da yayımlanan, özgürlük ve bağımsızlık konularına vurgu yapan "Bağımsızlık Bildirgesi"dir.

İnsan Haklarını Geliştirmek İçin

1800'lü yıllarda başlayıp 2. Dünya Savaşı sırasında da süren temel insan hakları ihlalleri büyük felaketlere yol açmıştır. İnsanların en temel hakkı olan "yaşama hakkı" ellerinden alınmıştır. Yaşananlar, "insan hakları" kavramının tek bir ulusa emanet edilemeyecek kadar önemli olduğu anlayışını geliştirmiş ve 1948 İnsan Hakları Evrensel Beyanamesi kabul edilmiştir.

1

2

3

4

5

6

Zulme Karşı Birlik Olmak İçin

Mekke'ye dışarıdan gelen yabancılar için can, mal ve namus emniyeti zayıflamıştı. İsteyen istediği yabancıların malını alıyor, karşılığında tek kuruş ödemiyordu. Aciz ve güçsüzler her türlü zulme maruz kalıyor ve bunlara karşı koyma cesaretini gösteremiyordu. Hz. Muhammed'in de (s.a.v.) gönüllüleri arasında yer aldığı Hilfulfudul Cemiyeti bu tür adaletsizliklerle mücadele etmek üzere kurulmuştu.

İnsan Hakları İçin

1215 yılında İngiltere Kralı tarafından "Magna Carta" olarak bilinen bir belge kabul edilmiştir. Bu belgede ilk defa insan hakları genel hatlarıyla belirlenmiş ve "insan devlet için değil", "devlet insan içindir" ilkesi hayata geçirilmiştir.

Eşitlik ve Adalet İçin

1789 Fransız İhtilali'nden sonra eşitlik, adalet, özgürlük ve insan haklarına değinen "Fransız İnsan ve Yurttaş Hakları Bildirisi" kabul edilmiştir.

Görsel 1

- Tarihin her döneminde insan haklarının ön plana çıkartılmasının sebebi ne olabilir? Açıklayınız.*
- Adaleti sağlama arayışının dinamikleri neler olabilir? İnsan, adalet ve toplum bağlamında değerlendiriniz.*

c) "Sosyal adalet" kavramını kendi cümlelerinizle tanımlayınız.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ç) Sosyal adaleti sağlamak için insanların bir araya gelmeleri ve bu yönde çeşitli sivil toplum kuruluşları oluşturmalarının sebepleri neler olabilir? Düşüncelerinizi ifade ediniz.

d) Bir sivil toplum kuruluşunda görev almak ister misiniz? Neden?

3. Sınıfta ve okulda adaletli bir ortam oluşturmak amacıyla gönüllü öğrencilerle bir kulüp oluşturmaları veya sivil toplum hareketi tasarımları konusunda öğrencileri görevlendiriniz. Kulüp bilgi formunu çoğaltarak öğrencilere dağıtınız. Öğrencilere iki hafta süre veriniz. Yaptıkları çalışmalarını forma yazmalarını isteyiniz.

Kulüp Bilgi Formu

Değerli Öğrenciler,

Adalet ve insan hakları konusunda faaliyet göstermek üzere tasarlamış olduğunuz kulübe ait bilgileri verilen formda uygun yerlere yazınız.

Kuruluşun Adı:	
Logosu:	
Amacı:	
Yönetim Kurulu:	
Üyeler:	
Kuruluş Gerekçesi:	
Faaliyet Alanı (aile, sınıf, okul, toplum vb.):	
Faaliyetlerin İçeriği:	
Faaliyet Raporu:	

ADALET İÇİN BEN DE VARIM

9

4. Öğrencilerle değerlendirme yaparak çalışmayı tamamlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

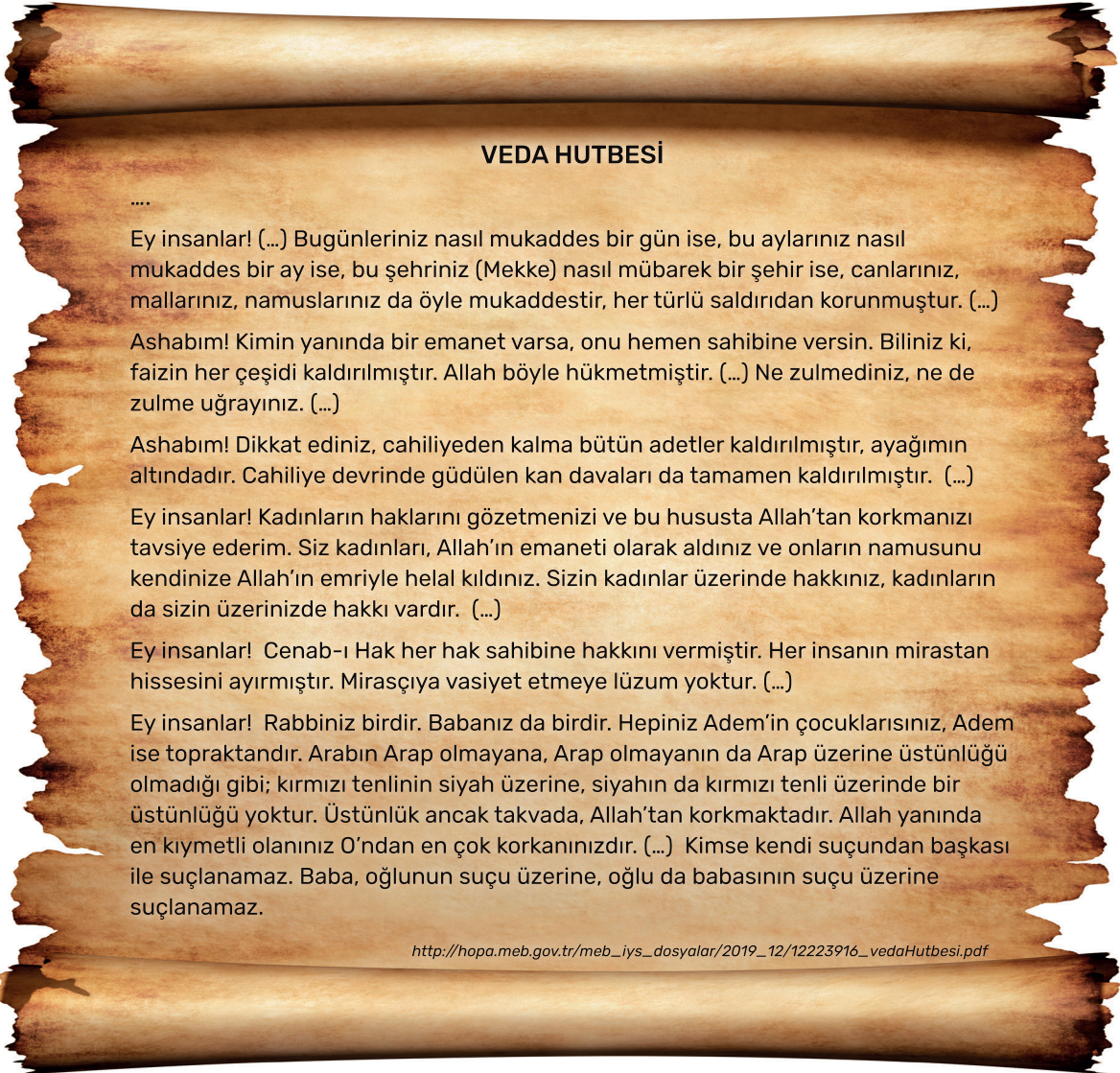
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin sağlanması için konulan kurallara uyarım.		
Adaletin herkes için gerekli olduğuna inanırım.		
Adil bir toplum düzeninin gerçekleştirilmesinde herkesin sorumluluğu olduğuna inanırım.		
Adaletli bir toplum için STK'lere destek veririm.		
Adaletin bireysel ve toplumsal refah için gerekli olduğunu bilirim.		

Etkinliğin Amacı	Adalet değerinin farklı yönlerinin toplumsal huzura katkısını fark edebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerde adaletin evrenselliğine yönelik farkındalık oluşturmak amacıyla geliştirilmiştir. Metin etkileşimli tahtada açılır. Soruların öğrenciler tarafından cevaplanması istenir. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni öğrencilere okuyunuz. Soruları öğrencilerin cevaplamasını sağlayınız.

VEDA HUTBESİ

....

Ey insanlar! (...) Bugünleriniz nasıl mukaddes bir gün ise, bu aylarınız nasıl mukaddes bir ay ise, bu şehriniz (Mekke) nasıl mübarek bir şehir ise, canlarınız, mallarınız, namuslarınız da öyle mukaddestir, her türlü saldırıdan korunmuştur. (...)

Ashabım! Kimin yanında bir emanet varsa, onu hemen sahibine versin. Biliniz ki, faizin her çeşidi kaldırılmıştır. Allah böyle hükmetmiştir. (...) Ne zulmediniz, ne de zulme uğrayınız. (...)

Ashabım! Dikkat ediniz, cahiliyeden kalma bütün adetler kaldırılmıştır, ayağımın altındadır. Cahiliye devrinde güdülen kan davaları da tamamen kaldırılmıştır. (...)

Ey insanlar! Kadınların haklarını gözetmenizi ve bu hususta Allah'tan korkmanızı tavsiye ederim. Siz kadınları, Allah'ın emaneti olarak aldınız ve onların namusunu kendinize Allah'ın emriyle helal kıldınız. Sizin kadınlar üzerinde hakkınız, kadınların da sizin üzerinizde hakkı vardır. (...)

Ey insanlar! Cenab-ı Hak her hak sahibine hakkını vermiştir. Her insanın mirastan hissesini ayırmıştır. Mirasçıya vasiyet etmeye lüzum yoktur. (...)

Ey insanlar! Rabbiniz birdir. Babanız da birdir. Hepiniz Adem'in çocuklarıdır, Adem ise topraktır. Arabin Arap olmayana, Arap olmayanın da Arap üzerine üstünlüğü olmadığı gibi; kırmızı tenlinin siyah üzerine, siyahın da kırmızı tenli üzerinde bir üstünlüğü yoktur. Üstünlük ancak takvada, Allah'tan korkmaktır. Allah yanında en kıymetli olanınız O'ndan en çok korkanınızdır. (...) Kimse kendi suçundan başkası ile suçlanamaz. Baba, oğlunun suçu üzerine, oğlu da babasının suçu üzerine suçlanamaz.

http://hopa.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2019_12/12223916_vedaHutbesi.pdf

Görsel 1

- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Veda Haccı esnasında okuduğu bu hutbede insan haklarına yönelik hangi ilkelere değinilmiştir? Açıklayınız.*
- 1948 yılında imzalanan İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi'nde adalet, eşitlik ve insan haklarına vurgu yapılmıştır. 632 yılında Peygamberimizin Veda Hutbesi'nde benzer mesajlar vermesini adalet ve insan haklarının evrenselliği kapsamında değerlendiriniz.*

c) Siz adaletle ilgili evrensel bir kanun koyacak olsaydınız ne eklemek istersiniz?

.....

.....

.....

.....

Görsel 2

2. Öğrencilere aşağıda verilen görevi yerine getirmeleri için bir hafta süre veriniz. Sürenin sonunda hazırlamış oldukları videoları sınıfça izleyerek adalet ve insan hakları bağlamında değerlendiriniz.

a) Yüzlerce kişinin katılacağı adalet ve insan hakları temalı bir konferansa konuşmacı olarak davet edildiğinizi düşününüz. Hazırladığınız konuşmayı uygun bir ortamda sunarak arkadaşlarınız yardımıyla video kaydı alınız. Bu kaydı öğretmeninizle paylaşınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

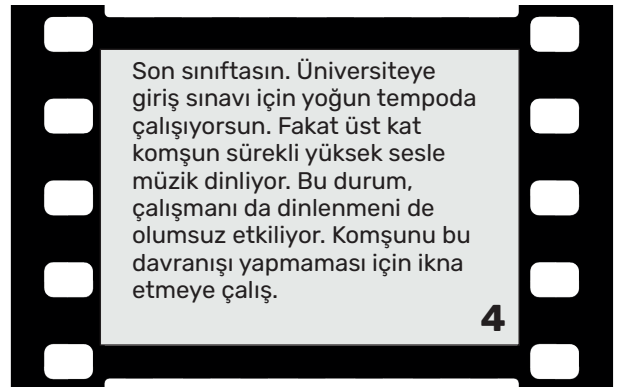
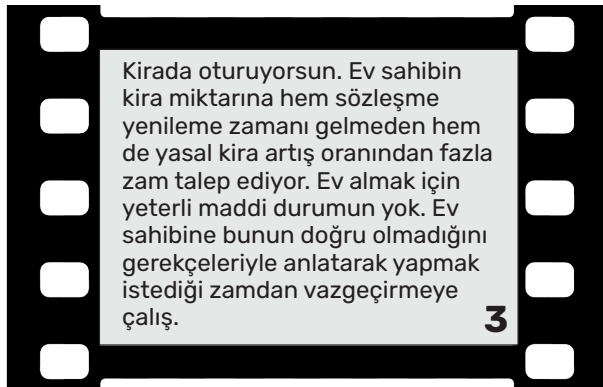
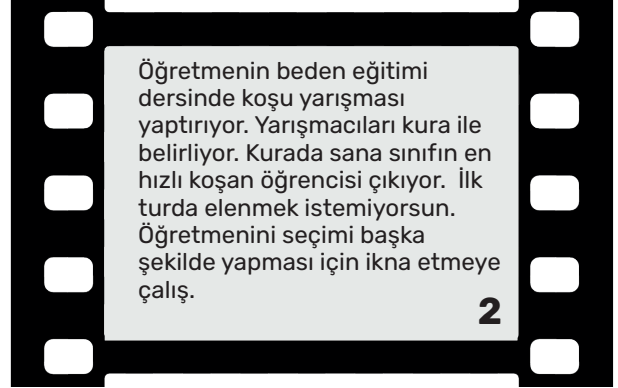
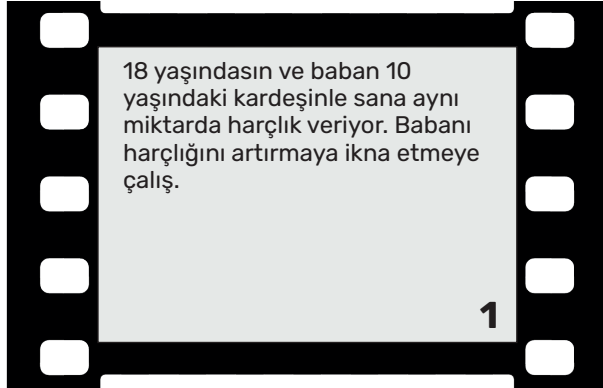
Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Adaletin evrensel bir değer olduğunu bilirim.		
Adalet değerinin insan haklarına saygılı olmayı gerektirdiğine inanırım.		
Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını kullanırım.		
Hak ve özgürlüklerin herkes için doğuştan kazanıldığını ve vazgeçilmez olduğunu bilirim.		
Toplumsal hayatta insanların din, dil, ırk ve cinsiyet ayrımcılığına uğramaması fikrini savunurum.		

Etkinliğin Amacı	Hakların korunması ve geliştirilmesi için hak arama yollarını bilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin eşitliğin her zaman adaleti sağlamayacağını farkına varması ve adil olunmadığını düşündüğü durumlarda hakkını arama yoluna gidebilmesi gerektiği üzerine geliştirilmiştir. Öğrencilerin verilen rolleri doğaçlama yaparak canlandırmaları istenir. Değerlendirme yapılır. Kontrol listesinin doldurulması sağlanır.		
Araç Gereç	Kâğıt, kalem, etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Küçük bir kâğıda 1 ile 100 arasında bir sayı yazınız.
2. Öğrencilerden bu sayıyı tahmin etmelerini ve bir kâğıda yazmalarını isteyiniz.
3. Tüm sınıfın yazdığı kâğıtları havaya kaldırmalarını söyleyiniz.
4. Sizin kâğıda yazmış olduğunuz sayıya en yakın ve en uzak tahminde bulunan öğrencileri tahtaya çıkartınız.
5. Tahtaya çıkan öğrencilere senaryolardan birini veriniz. Yakın tahminde bulunan öğrenciden verilen role göre karşı tarafı hak ve adalet çerçevesinde uygun bir dille ikna etmesini, uzak tahminde bulunan öğrenciden ise buna karşılık vermesini, ikna olmazsa adaletli bir çözüm yolu bulmasını isteyiniz.
6. Her canlandırmadan sonra aynı yöntemle öğrencileri belirleyiniz ve senaryoları uygulayınız.
7. Verilen senaryoları etkileşimli tahtada açınız.

8. Öğrencilerden aile yaşantıları veya gözlemleri yoluyla adil olmadığını düşündükleri tutum ve davranışa yönelik kısa bir senaryo yazmalarını ve yazdıkları senaryoya göre bu davranışı sergileyen kişileri ikna etmeye çalışmalarını söyleyiniz. Gönüllü öğrencilerden senaryolarını, aldıkları cevapları ve sonuçları sınıfta paylaşmalarını isteyiniz.

Benim Senaryom

Blank area for writing the scenario.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Haksızlığa uğradığımda hakkımı arayabilirim.		
Problemler karşısında adil bir çözüm yolu önerebilirim.		
Başkalarının haklarına saygılı olurum.		
Hakkım olmayanı talep etmem.		
Hakkım olmayanı verilse dahi almam.		

Etkinliğin Amacı	Ailede çocuk haklarının sağlanması konusunda harekete geçebilme.		
Etkinliğin Açıklaması	Bu etkinlik, öğrencilerin örnek bir olaydan yola çıkarak çocuk haklarının önemini fark etmeleri amacıyla tasarlanmıştır. Etkinlik aileyle birlikte yürütülecek bir görevlendirmeye tamamlanacaktır. Öğrencilerin metni etkileşimli tahtada açarak okumaları sağlanır. Soruları sözlü olarak cevaplamaları istenir. Öğrencilere aileleriyle birlikte "Aile İçi Çocuk Sözleşmesi" hazırlamaları görevi verilir. Kontrol listesi doldurularak etkinlik süreci tamamlanır.		
Araç Gereç	Etkileşimli tahta.	Süre	30 dk.

ETKİNLİĞİN UYGULANMASI

1. Metni etkileşimli tahtada açarak öğrencilerin okumasını sağlayınız. Soruları sözlü olarak cevaplamalarını isteyiniz.

Bint Revaha; eşinden, çocuğu için bir miktar mal ister. Bint Revaha'nın ısrarı üzerine eşi oğluna bağışta bulunmayı ve Hz. Muhammed'i (s.a.v.) bu bağışa şahit tutmayı kabul eder. Henüz çocuk yaşta olan Numan'ın elinden tutarak Hz. Muhammed'e (s.a.v.) gider ve durumu şöyle arz eder: "Ya Resulallah; bu çocuğun annesi Bint Revaha, çocuğa yaptığım bağışa şahit olmanı istiyor." Hz. Muhammed (s.a.v.) "Başka çocuğun var mı?" diye sorduğunda "Evet, var." cevabını alınca: "Peki, hepsine aynı miktarda mal verdin mi?" der. Baba, "Hayır, ey Allah'ın Resulü!" diye cevaplar. Hz. Muhammed (s.a.v.) bunun üzerine, "O zaman beni şahit tutma çünkü ben adaletsizliğe şahit olamam!" buyurur. Ayrıca "İyilik yapmaları konusunda çocuklarının sana eşit davranmalarını istemez misin?" diye ekler. Numan'ın babası, "Elbette isterim ya Resulallah!" diye cevap verir. Bunun üzerine Allah Resulü: "O hâlde bu yaptığın olmaz! Çocuklarınız arasında eşitliği gözetin. Onların sana iyi davranmaları nasıl senin onlar üzerindeki hakkın ise aralarında adaletli davranman da onların senin üzerindeki haklarıdır." buyurur.

<https://hadislerleislam.diyaret.gov.tr/sayfa.php?CILT=4&SAYFA=411> (Düzenlenmiştir.)

- Bu metne bir başlık koyacak olsanız ne olurdu? Neden?
- Hz. Muhammed'in (s.a.v.) Numan'ın babasına yönelttiği "İyilik yapmaları konusunda çocuklarının sana eşit davranmalarını istemez misin?" sorusunu adalet bağlamında değerlendiriniz.
- Ebeveynlerin çocuklarına eşit davranması adaleti sağlar mı? Açıklayınız.
- Ailede "Haklar bana, görevler sana." anlayışına sahip bireylerin olması ortak yaşamı nasıl etkiler? Tartışınız.
- Ailede adalet nasıl sağlanır? Tartışınız.
- Adaletli bir aile ortamı için haklarınızın neler olduğunu düşünüyorsunuz? Bu hakların sınırları nelerdir? Verilen tabloyu sınıfça doldurunuz.

Aile içindeki Haklarım	Sınırlarım
Düşüncelerimi özgürce ifade edebilme	Düşüncelerimizi ifade ederken saygılı olma, düzgün üslup kullanma

2. Öğrencilere "Ailede Haklarım ve Sorumluluklarım" çizelgesini dağıtarak ailesiyle birlikte doldurmalarını isteyiniz.

Evdeki Haklarım	<ul style="list-style-type: none"> ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ .....
Evdeki Sorumluluklarım	<ul style="list-style-type: none"> ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ .....
Ailemin Bana Karşı Sorumlulukları	<ul style="list-style-type: none"> ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ .....
Benim Aileme Karşı Sorumluluklarım	<ul style="list-style-type: none"> ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ ..... ■ .....

3. Öğrencilerle değerlendirme yaparak çalışmayı tamamlayınız.

KONTROL LİSTESİ

Bu etkinlik kapsamında aşağıda listelenen değer içerikli tutum ve davranışlardan sahip olduğunuzu düşündükleriniz için "Evet", sahip olmadığınızı düşündükleriniz için "Hayır"ı işaretleyiniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
Haklarımı ve sorumluluklarımı bilirim.		
Aile içerisinde adil olmanın önemine inanırım.		
Adaletin sağlanması için kurallara uyarım.		
Bir birey olarak çocuk haklarını bilirim.		
Çocuk haklarına uyulması gerektiği konusunda çevremdekileri uyarırım.		